

Minister Finansów i Gospodarki

Warszawa, 7 stycznia 2026 roku

Sprawa: Odpowiedź na petycję
Znak sprawy: DPL1.056.10.2025
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Szanowna Pani,

odpowiadając na Pani wystąpienie, zawierające postulat wprowadzenia zmian w przepisach ustawy o podatku od spadków i darowizn¹, zwanej dalej: „uPSD”, dotyczący uproszczenia procedury zgłoszenia nabycia majątku w drodze spadku, zwiększenia świadomości obowiązków ciążących na podatnikach oraz zmniejszenia obciążeń podatkowych, działając na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy o petycjach², uprzejmie informuję.

Zakwalifikowanie wystąpienia jako petycji

Zgodnie z przepisami ustawy o petycjach, przedmiotem petycji może być w szczególności żądanie zmiany przepisów prawa, podjęcia rozstrzygnięcia lub innego działania w sprawie dotyczącej podmiotu wnoszącego petycję, życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji. Przedmiotem Pani wystąpienia jest zmiana przepisów prawa, co kwalifikuje je jako petycję.

Zgłoszone żądania

W przedstawionym przez Panią wystąpieniu zawarte jest żądanie wprowadzenia zmian w uPSD obejmujących:

- 1) zwiększenie świadomości obowiązków podatkowych przez lepsze informowanie spadkobierców o konieczności złożenia zgłoszenia,

¹ Ustawa z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. z 2024 r. poz. 1837 oraz z 2025 r. poz. 769, 1064 i 1854)

² Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870)

- na przykład przez notariuszy przy sporządzaniu aktu poświadczenia dziedziczenia,
- 2) uproszczenie procedury zgłaszania spadku, aby osoby, które nieświadomie nie dotrzymały terminu złożenia zgłoszenia, miały możliwość łatwiejszego uregulowania zaległości, bez narażenia się na dodatkowe obciążenia finansowe i kary,
 - 3) zmniejszenie obciążeń finansowych w przypadku, gdy spadkobiercy nie zostali odpowiednio poinformowani o ciężących na nich obowiązkach, szczególnie w przypadku braku działania w złej wierze.

Zasadność tych zmian uzasadnia Pani nadmiernym opodatkowaniem osób z najbliższej rodziny, które nie spełniły warunków dla całkowitego zwolnienia z podatku od spadków i darowizn, o których mowa w art. 4a uPSD. Pani zdaniem te niekorzystne przepisy powinny być zmienione, gdyż majątek ten został odziedziczony w spadku po rodzicach i stanowił efekt pracy wielu pokoleń. Dodatkowo, podkreśla Pani brak wiedzy podatników o ciężących na nich obowiązkach oraz wskazuje na różne konsekwencje w zależności od przedawnienia.

Obowiązujący stan prawny

Zgodnie z art. 4a ust. 1 i 1a uPSD, zwalnia się od podatku od spadków i darowizn nabycie własności rzeczy lub praw majątkowych przez członków najbliższej rodziny, pod warunkiem, że zgłoszą to nabycie właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego w terminie 6 miesięcy, m. in. od dnia zarejestrowania aktu poświadczenia dziedziczenia. Do grona osób zwolnionych od podatku zalicza się małżonka, zstępnych, wstępnych, pasierba, rodzeństwo, ojczyma i macochę.

W przypadku niespełnienia warunku, o którym mowa powyżej, nabycie własności podlega opodatkowaniu na zasadach określonych dla nabywców zaliczonych do I grupy podatkowej (art. 4a ust. 3 uPSD).

Sposób załatwiania petycji

Celem zwolnienia od podatku osób najbliższych było nieopodatkowanie majątku budowanego z pokolenia na pokolenie. Funkcjonujące zwolnienie jest z jednej strony bezsprzecznie korzystne dla podatników przy spełnieniu warunku nałożonego przez ustawodawcę na osoby uprawnione do zwolnienia, a z drugiej strony zabezpiecza szczelność systemu podatkowego.

Odnosząc się do pierwszego postulatu zwiększenia świadomości obowiązków podatkowych przez lepsze informowanie spadkobierców o konieczności złożenia zgłoszenia, podkreślić należy, że uzyskanie takich informacji należy do obowiązków podatników, co wielokrotnie zostało podzielone przez orzecznictwo sądów³. Zarówno prawa, jak i obowiązki nałożone na podatników wynikają wprost z ustaw podatkowych, których treść jest dostępna dla wszystkich obywateli w Internetowym Systemie Aktów Prawnych na stronach Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej. Ministerstwo Finansów publikuje także opracowania w zakresie opodatkowania spadków i darowizn na stronach rządowych (gov.pl)⁴

³ Tak na przykład: Wyrok NSA w Warszawie z 13 lutego 2001 r., sygn. akt. IV SA 2617/98, wyrok NSA z 16 maja 2012 r., sygn. akt. I OSK 699/11, wyrok NSA z 27 kwietnia 2017 r., sygn. akt I OSK 770/16

⁴<https://www.gov.pl/web/gov/zglos-otrzymanie-majatku-ze-spadku-lub-darowizny-formularz-podatkowy-sd-z2>

oraz podatki.gov.pl⁵). Informacje dostępne są również na infolinii Krajowej Informacji Skarbowej⁶, a także bezpośrednio we właściwym urzędzie skarbowym. Przed rozpoczęciem załatwiania spraw spadkowych podatnik powinien zapoznać się z obowiązującymi przepisami, co może pomóc mu podjąć decyzję co do samego przyjęcia spadku, jak również powziąć wiedzę co do obowiązków wobec organów podatkowych związanych z jego nabyciem. Dodatkowo należy podnieść, że termin do dokonania zgłoszenia nie jest liczony od dnia śmierci spadkodawcy, a dopiero od dnia formalnego potwierdzenia nabycia spadku przez sąd lub notariusza. Podatnicy mają dzięki temu jeszcze więcej czasu na zapoznanie się z obowiązującymi przepisami.

W zakresie postulatu drugiego, dotyczącego uproszczenia procedury zgłaszania nabycia własności rzeczy lub praw majątkowych nabytych w drodze dziedziczenia w celu skorzystania ze zwolnienia od podatku od spadków i darowizn, brak jest żądania podjęcia konkretnych rozwiązań legislacyjnych. Sukcesywnie wprowadzane są rozwiązania dotyczące uproszczenia rozliczania podatków. W tym przypadku, zgłoszenie nabytego majątku ułatwia określony w drodze rozporządzenia wzór zgłoszenia o nabyciu własności rzeczy lub praw majątkowych (SD-Z2). Ponadto, w e-Urzędzie Skarbowym wprowadzono możliwość złożenia tego zgłoszenia w drodze elektronicznej.

Dodatkowo, 7 stycznia 2026 r. weszła w życie nowelizacja uPSD, wprowadzająca możliwość przywrócenia terminu do zgłoszenia nabycia własności rzeczy lub praw majątkowych przez członków najbliższej rodziny, o ile podatnicy uprawdopodobnią, że uchybienie temu terminowi nastąpiło bez ich winy. Zmiana ta złagodziła formalizm warunków całkowitego zwolnienia od podatku od spadków i darowizn.

Trzeci postulat dotyczy zmniejszenia obciążeń finansowych w przypadku, gdy spadkobiercy nie zostali odpowiednio poinformowani o obowiązku dokonania zgłoszenia w terminie 6 miesięcy od dnia zarejestrowania aktu poświadczenia dziedziczenia, szczególnie w przypadku braku działania w złej wierze. Jak już wskazane zostało powyżej – nie występują sytuacje, w których podatnik nie ma dostępu do informacji o swoich obowiązkach, tym bardziej, że zwolnienie obowiązuje już 18 lat. Przede wszystkim wprost określono w art. 4a uPSD zarówno warunek niezbędny do skorzystania ze zwolnienia, jak również konsekwencje niespełnienia tego warunku.

Funkcjonujące już rozwiązanie jest z jednej strony bezsprzecznie korzystne dla podatników przy spełnieniu warunku nałożonego przez ustawodawcę na osoby uprawnione do zwolnienia, a z drugiej strony zabezpiecza szczelność systemu podatkowego przez zgłoszenie tych rzeczy lub praw majątkowych w określonym terminie (niezwykle długim). Brak opisywanych wymogów zgłoszenia nabytego nieodpłatnie majątku w określonym terminie mogłoby stanowić instrument umożliwiający ukrywanie rzeczywistych dochodów oraz unikanie ich opodatkowania.

Z powyższych względów zawiadamiam, że nie jest planowane podejmowanie inicjatywy legislacyjnej w zakresie wskazanym w petycji.

⁵ <https://www.podatki.gov.pl/pcc-sd/rozliczenie-podatku-sd-od-spadkow-i-zapisow/>

⁶ Konsultanci KIS dostępni są pod numerem 801 055 055 (dla połączeń z telefonów stacjonarnych) oraz 22 330 03 30 (dla połączeń z telefonów komórkowych) od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00 – 18:00.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Monika Derejko-Kotowska

Dyrektor

Departament Podatków i Opłat Stanowiących Dochód Jednostek Samorządu

Terytorialnego

w Ministerstwie Finansów